

Városi Polgármesteri Hivatal
5500 Gyomaendrőd, Szabadság tér 1. Tel.: (66) 386-122, Fax: (66) 283-288
Web site: www.gyomaendrod.hu
e-mail: onkormanyzat@gyomaendrod.hu

Ikt. szám: IV.234-4/2008.

Tárgy: Vízkeret Irányelvek

Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatóság

BUDAPEST

Pf. 56.
1410

*hívt. z.
2008. 07. 28.*

Vízügyi
Központi Igazgatóság
88/31/2008
2008 JÚL. 17
ÉRKEZETT

Önkormányzatunk a 2007. december 22-én megjelent, a Vízügyi és Környezetvédelmi Központi Igazgatósága (Budapest) által közlé tett: „Magyarország jelentős vízgazdálkodási kérdései” tárgyú dokumentum megismerését követően elhatározta, hogy a felkínált észrevételezési lehetőséggel élni kíván.

Ennek keretében

- aktualizáltuk - a hivatali, valamint külső szakértőink együttműködésével – a városunk vízgazdálkodási és ehhez kapcsolódó környezet- és természetvédelmi helyzetéről kialakított képünket, továbbá
- áttekintettük a fejlesztési elgondolásainkat és mindezek alapján
- testület elé terjesztjük a felszíni és a felszín alatti vizeink jó állapotát megteremtő magyar vízpolitika településünkre eső országos és helyi jelentőségű intézkedésekre vonatkozó javaslatait.

A megjelent vitaanyag Tiszára vonatkozó fejezeteit különösen részletesen áttekintve, a 2008. június 26-i ülésén a Képviselő-testület megtárgyalta, a hozzászólásunk országos jelentőségű kérdéseinek összefoglalóját a dokumentum felépítésének megfelelően válaszoljuk meg.

ad.1 Árvíz – kockázat növekedése (árvízszintek növekedése), kezelésének lehető összhangba hozása az ökológiai igényekkel

Országos

A vitaanyagban idézett kiterjedt kutatásokkal a településünkön felhalmozódott évtizedes tapasztalatok egybeesnek: a Hármaskörös vízvezető képessége romlik. Magyarázatát az emberi tevékenységben látjuk, de elsősorban annak a hiányában. Az okszerű, évszázados gyakorlattal rendelkező hullámtér gondozási munka, amely keretében a természetvédelmi, az erdészeti és az árvízvédelmi szempontok kölcsönösen érvényesültek, lényegében megszűnt. Ennek a következménye a nagyvízi meder vízszállításának rohamos csökkenése a növényzet burjánzás eredményeként.

A városunk és környezetét egy hullámtér gondozási mintaterületté javasoljuk kialakítani, együttműködve a területileg illetékes vízügyi, környezetvédelmi és természetvédelmi szervekkel, melynek keretében a földhasználat prioritásai tisztázhatóvá válnának. A közmunka program kiterjesztésének a lehetőségét is látjuk, központi intézkedések megtétele esetén.

Helyi

A legutóbbi, LNV-t döntő rendkívüli árvíz idején szerzett tapasztalatokra is tekintettel településünket érintő védtöltések védképességére vonatkozó fejlesztési tervek társadalmi megvitatására a testületünk rendelkezésre áll.

ad. 2 Nagytérsgéi hatású létesítmények, vízátervezések

Mindkét tiszai vízlépcső és a Körösvidék vízlépcsői a tájegységünk szélsőséges ariditási helyzetének enyhítésére jött létre.

Ezért számunkra megnyugtató, hogy a TIKEVIR meghatározó törekvéseként kerül megfogalmazásra Alföld természetes viszonyait kezelő, egészséges vízforgalmi rend kialakítása.

A mezőgazdasági, ezen belül a halászati, a rekereációs és az energetikai vízhasználaton, valamint az ökológiai szempontok térségi érdekérvényesítési rendszerének kialakítására ezúton teszünk javaslatot, mint a 2-6 Hármás-Körös vízgyűjtő tervezési részegység egyik települése.

ad.3 Határon túli vízmennyiségi kockázatok

A Tisza völgy határon túli vízmennyiségi (és vízminőségi) kockázatainak potenciálisan többszörösen érintettjeként tekintjük településünket. A TIKEVIR-en keresztül áttételesen részesei vagyunk a Kárpát medence jelentős területén lezajló eseményeknek ugyan úgy, mint a Körösök 19 és fél ezer négyzetkilométert kitevő vízgyűjtőjének a viselkedésének.

Tanulmányozva Dr. Mosonyi Emil professzor Mérnök Újságban 2007. márciusában megjelent dolgozatát, szeretnénk a Tiszavölgy vízkészletének kockázati elemeire, a további tározási lehetőségek megteremtésére és a Duna-Tisza vízkészleteinek összekapcsolására vonatkozó javaslatokat határozottabban a VKI-ba beemelni.

Városunk nem csak vízkészlet-gazdálkodásilag, de közlekedés-politikailag is kötődik a *Duna-Tisza-Körös* koncepcióhoz. Az intermodalitásban, azaz a folyami hajózás, a közúti- és a vasúti közlekedés kölcsönhatásainak felerősítésében városuk egyedülálló adottságokkal rendelkezik. Ebben látjuk az agráriumunk egyik kitörési irányát!

ad.4 Ivóvíz minőségi gondok (az Alföld szinte valamennyi településén!)

ad.5 Vízminőségi kockázatok

Vízminőségi kockázatok jelentős csökkenését eredményezte településünkön az elmúlt években befejeződött közcsatornázás, melynek eredményeként*****

ad.6 Állóvizek (tavak, tározók, holtágak) hidromorfológiai, vízmennyiségi- és minőségi kérdései

A morotva jellegű, elsősorban mentett oldali holtág kincs mértékében településünknek a Tisza völgyben kevés versenytársa akad. Ismeretében vagyunk az ebből fakadó kötelezettségeinknek is, melyhez az eddigiekhez hasonló szakmai támogatást kérnénk a t. Főhatóságtól.

Természetesen meg kívánjuk osztani a 16 holtágunkon eddig szerzett üzemeltetési tapasztalatainkat és az eltérő használati igényekből fakadó érdekegyeztetési mechanizmusunkat.

ad.7 Az élővilág vándorlását akadályozó tényezők, és a medrek alakja miatti kérdések

Az élővilág vándorlását akadályozó művi létesítményként nem vitatjuk a vonalas vízi létesítmények szerepét, de hangsúlyozni kívánjuk, hogy azok legalább annyira az élővilág számára élőhelyeket is teremtenek. Erre a vitaanyag 8. pontja is utal.

Javasoljuk igénybe venni a vízi élővilág migrációs szokásainak ismeretével rendelkező, nagy nemzetközi referenciát felmutató szarvasi székhelyű HAKI tapasztalatit. Az Intézet iránymutatása sokat segítettek az előbbieken ismertetett holtág-kezelési kérdéseink tisztázásában.

ad. 8 A belvízelvezető-rendszerek: élőhelyek, vagy üzemi területek

A belvízelvezető rendszerek élőhely kontra üzemi terület polémiájának értékeléséhez, a területünkön üzemeltető vízügyi igazgatósággal, két vízgazdálkodási társulattal, valamint vadásztársaságainkkal, területileg illetékes nemzeti parkokkal kialakított gyakorlatunkat, ideértve az érdekütközéseket is szívesen megosztanánk. Természetesen nem háttérbe szorítva a fölhasználók, ezen keresztüladókat és társulati hozzájárulásokat fizető gazdálkodók véleményét sem.

Úgy ítéljük meg, elkerülhetetlenné vált az egyes területek (részvízgyűjtők) földhasználati prioritásainak közmegegyezésen alapuló eldöntése.

Más a vízgazdálkodási művek funkcióival kapcsolatos igénye a 67-es belvízrendszeren belül a Csudaballai, vagy a Szandazugi határrészeink gyepein gazdálkodóknak és más a Keselyűs 40 aranykoronás löszhátján időnként a földárjával, időnként ugyanott a pusztító aszályal küzdő termelőinknek. Az eltérő földhasználatok meghatározása teremti meg a belvízelvezető rendszerek differenciált működtetésének a feltételeit.

Mivel városunk területén a legszélsőségesebb igények egyaránt fellelhetők, ezért a vízrendszerek működtetési prioritásaira vonatkozó elvek kidolgozásához szívesen kifejti a véleményünket.

ad. 10 Felszín alatti vizekkel kapcsolatos kérdések

Egyedi a település helyzete annyiban, hogy az egykori nyírek befogadója, az Ős_Berettyó túrkevei-mezőtéri ágazatai ma is érintik területünket, mint ahogy az egykori tiszai fokokon kitoró vizek nyomvonalát követi vízátvezetések: Keleti és a Nagykunsági rendszer.

Ugyanakkor a marosi földárja jelenség által veszélyeztetett zóna városunk jelentős területére kiterjed, aminek következményeitől az elmúlt években mind kül-, mind belterületeink sokat szenvedtek.

A jelenségek okainak vizsgálatára felkínáljuk a területünk tapasztalatait.

A fenti témakörökben felkínált tapasztalatink, valamint megoldást igénylő gondjaink megtárgyalására az Önkormányzatunk fórumot kíván biztosítani, mely alkalmas lehetne az országosan jelentkező kérdések megválaszolásához területi tapasztalatokon nyugvó megvitatására.

Gyomaendrőd, 2008. július 3.

Tisztelettel:

Várfi András
polgármester

